

KPC Groep

Verstand van leren
Gevoel voor mensen

Workshop Gebruik stappenplannen ERWD VO en MBO

Conferentie VO-MBO Rondom Rekenen

14 december 2016

Arjan Clijsen

**MASTERPLAN
DYSCALCULIE**

Met welke pet op bent u hier?

- Wie is werkzaam in het voortgezet onderwijs?
- Wie is werkzaam in het MBO?

Met welke pet op bent u hier?

Wat is je functie?

- Directeur school of opleiding
- Rekencoördinator of rekenspecialist
- Rekendocent
- Anders

Stappenplan voor VO en voor MBO

Ontwikkeld december 2015

www.masterplandyscalculie.nl

Stappenplan voor VO en voor MBO

Ontwikkeld bij:

Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie in het VO

Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie in het MBO

Stappenplan voor VO en voor MBO

Doelgroep: rekendocenten, rekencoördinatoren/rekenexperts, beleidsmedewerkers

Doel:

- verbeteren van de kwaliteit rekenonderwijs en de ondersteuning aan zwakke rekenaars: wat zijn aandachtspunten, met verwijzing naar mogelijke interventies?
- overzicht op de stappen in de begeleiding van leerlingen met rekenproblemen

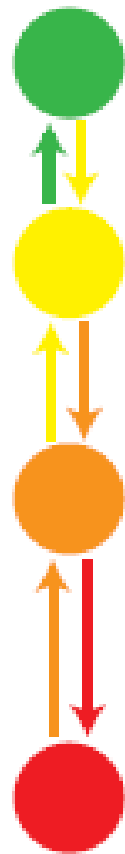

Opbouw beide stappenplannen

Stap	Omschrijving stap	Welk niveau?
0	Het bieden van goed rekenonderwijs in school <i>Kwaliteit rekenonderwijs versterken</i>	<i>Schoolniveau</i> <u><i>opleidingniveau</i></u>
1	Het bieden van goede rekenlessen	<i>klassenniveau</i>
2	Het intensiveren van het rekenaanbod in de les	<u><i>subgroepniveau</i></u>
3	Individuele begeleiding van leerlingen met ernstige rekenproblemen	<i>individuele leerling/student</i>
4	Individuele begeleiding van leerlingen met ernstige en hardnekkige rekenproblemen (dyscalculie)	<i>individuele leerling/student</i>

Omschrijving van de fasen in onderwijsbehoeften bij het leren rekenen

Fase groen: een normale rekenwiskundige ontwikkeling. De onderwijsbehoeften zijn niet specifiek.

Fase geel: er doen zich in de ontwikkeling geringe rekenwiskunde-problemen voor op deelgebieden. Op die deelgebieden ontstaan specifieke onderwijsbehoeften.

Fase oranje: er doen zich ernstige rekenwiskunde-problemen voor, die in principe door deskundige begeleiding oplosbaar zijn binnen de school. Er is sprake van specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van rekenen-wiskunde.

Fase rood: er doen zich ernstige en hardnekkige rekenwiskunde-problemen voor, die in principe zijn te begeleiden binnen de school, maar waarbij mogelijk externe ondersteuning gewenst is. De specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van rekenen-wiskunde zijn structureel.

Stap 0 Kwaliteit rekenonderwijs en ondersteuning zwakke rekenaars

Op welk niveau:

Schoolniveau of instellings- of opleidingsniveau

Wie verantwoordelijk:

directie, beleidsmedewerker, rekencoördinator/rekenspecialist, rekendocenten

Werken aan 'voorwaarden' van goed rekenonderwijs

Stap 0 Aandachtspunten

1. analyse kwaliteit huidig rekenonderwijs in school of opleiding
2. visie en beleid ten aanzien van rekenonderwijs (beleidsplan)
3. doelen en inhoud van het rekenonderwijs (referentieniveaus, leerlijnen, aanbod)
4. leerlingvolgsysteem (toetsing, examinering, observeren, gesprekken)
5. signaleren en begeleiden van leerlingen met (ernstige) rekenproblemen
6. inrichting en organisatie van het rekenonderwijs in school of opleiding
7. taken en verantwoordelijkheden, communicatie in school op opleiding
8. gewenste deskundigheid rekendocenten
9. monitoren en evalueren rekenopbrengsten → verbeteren kwaliteit (zie ook 1)
10. overgang PO-VO-MBO: doorlopende leerlijnen

Stappenplan

www.masterplandyscalculie.nl

Klik op de homepage stappenplan VO óf stappenplan MBO aan

Klik aan schoolniveau (VO) of instellingsniveau (MBO)

Klik een aandachtspunt aan

Bekijk de suggesties en (digitale) bronnen waar meer informatie te vinden is

Opdracht stap 0 uit het stappenplan

Individueel (eigen school of opleiding)

- bekijk de aandachtspunten bij stap 0 uit het stappenplan
- wat zijn de drie belangrijkste aandachtspunten voor jouw school / instelling?
- welke acties zijn nodig in jouw school / instelling?

Maak groepjes van vier → VO en MBO apart

- noteer de eigen aandachts- en actiepunten op de placemat
- ga met elkaar in dialoog en geef elkaar feedback
- bepaal samen de belangrijkste conclusies m.b.t. stap 0

30 minuten

STAP 0
Kwaliteit rekenonderwijs

CONCLUSIES

Plenaire terugblik

- Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten bij het versterken van de kwaliteit van het rekenonderwijs en de ondersteuning van zwakke rekenaars?
- Welke conclusies hebben jullie daaruit getrokken? VO en MBO

Stap 1 en 2 Groepsniveau en Subgroepniveau

Stap 1 Groepsniveau: het bieden van goede rekenlessen (rekendocent)

- Doelgericht werken op basis van inzicht in leerlijnen en referentieniveaus rekenen
- Systematisch de rekenontwikkeling van leerling / studenten volgen
- Passend rekenaanbod met goede rekeninstructie (handelingsmodel/ drieslagmodel)

Stap 2 Subgroepniveau: het intensiveren rekenaanbod aan leerlingen of studenten met geringe rekenproblemen (rekendocent)

- Signaleer vroegtijdig leerlingen met rekenproblemen en analyseer hun onderwijsbehoeften
- Geef aan (subgroepje) leerlingen doelgericht **extra** instructie en verwerking
- Differentieer tijdens de rekenles in instructie, leerstof en/of verwerking
- Evalueer de voortgang: zijn de gestelde doelen bereikt? hoe nu verder?

Is ons rekenonderwijs in balans?

Hoofdfasen Leerlijn

1. Hoofdfasen binnen een leerlijn (protocol ERWD)

Cruciale leermomenten in leerlijn rekenen

Drempels in de rekenontwikkeling, waarop veel leerlingen of studenten vastlopen

Als deze drempels niet genomen wordt, dreigt stagnatie in de rekenontwikkeling

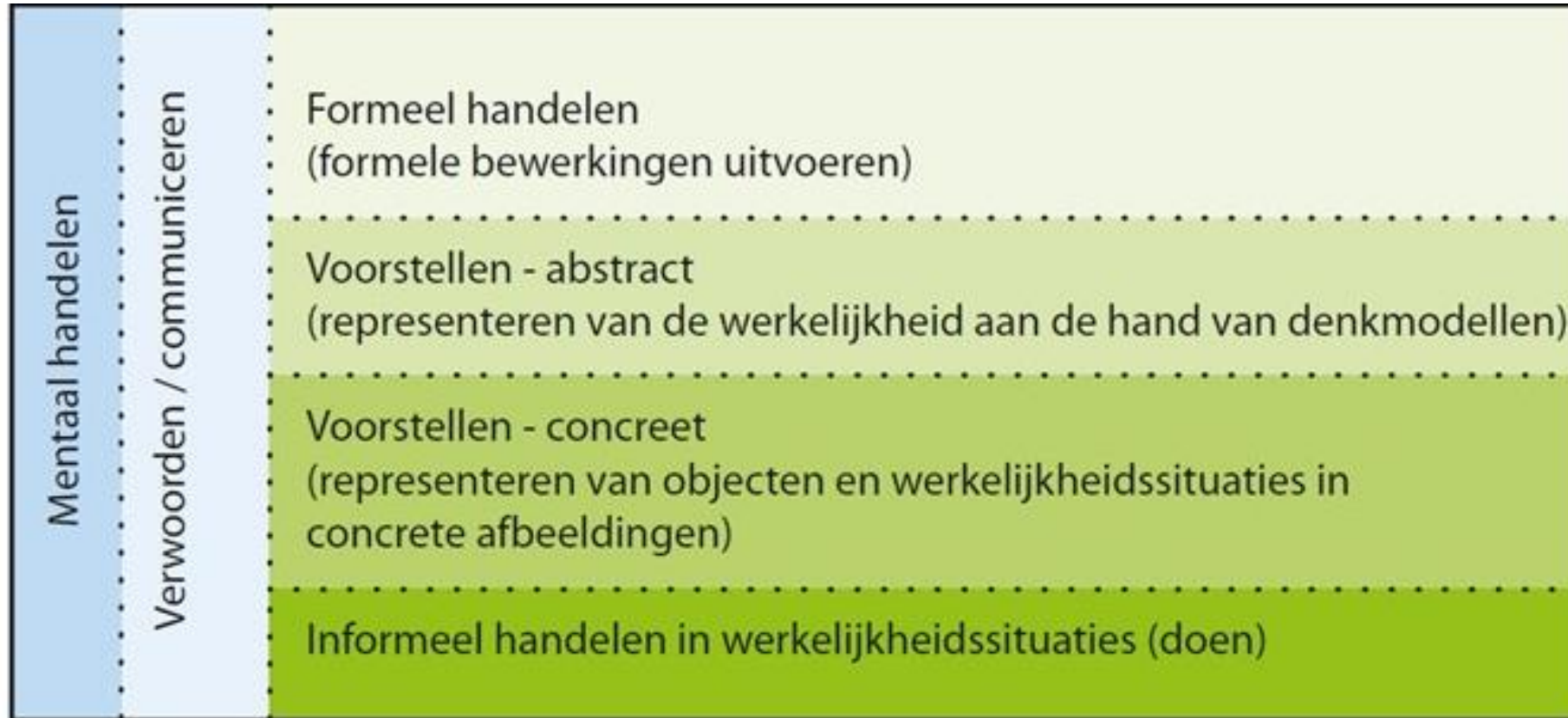

Ankerpunten in leerlijn rekenen

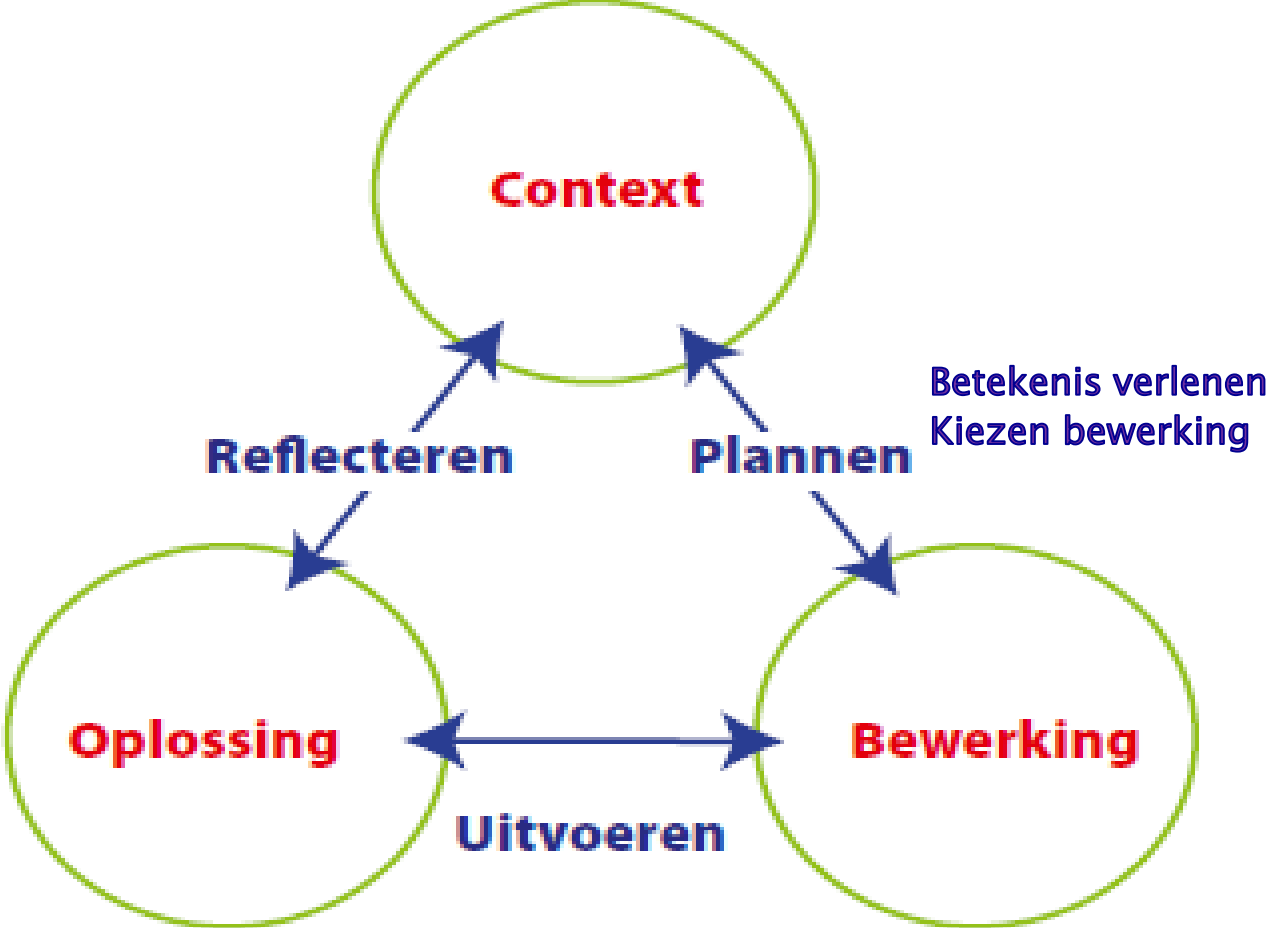
Ankerpunten ondersteuning zwakke rekenaars

Het Handelingsmodel

Drieslagmodel

Werk samen met beroepsgerichte vakken

Zwakke rekenaars hebben vaak moeite met flexibel toepassen van geleerde rekenvaardigheden in beroepsgerichte situaties.

Analyseer welke rekenvaardigheden je nodig hebt in specifieke beroepen.

Ondersteun leerlingen met wendbaar toepassen van deze rekenvaardigheden

Stap 3 en 4 Leerling – of studentniveau in gesprek met leerling/student, maak hen eigenaar !!!

Stap 3 Individuele begeleiding leerlingen met ernstige rekenproblemen

- Intern diagnostisch rekenonderzoek: specifieke onderwijsbehoeften van leerling
- Doelgericht individueel handelingsplan (OPP) opstellen en voortgang evalueren
- Rekeninstructie, leerstof, verwerking, rekentijd afstemmen op onderwijsbehoeften
- Afstemming met docenten andere (praktijk)vakken en stagebegeleiders

Stap 4 Individuele begeleiding leerlingen met ernstige en *hardnekkige* rekenproblemen (dyscalculie)

- Psychodiagnostisch onderzoek uitvoeren: indien nog nodig
- Doelgericht individueel handelingsplan (OPP) opstellen en voortgang evalueren
- Rekeninstructie, leerstof, verwerking, rekentijd afstemmen op onderwijsbehoeften
- Afstemming met docenten andere (praktijk)vakken, stage- en loopbaanbegeleiders

Stappenplan

www.masterplandyscalculie.nl

Klik op de homepage stappenplan VO óf stappenplan MBO aan

Klik stap 1 t/m 4 aan

Klik binnen een stap een aandachtspunt aan

Bekijk de suggesties en (digitale) bronnen waar meer informatie te vinden is

Opdracht stap 1 t/m 4 uit het stappenplan

Individueel (eigen school of opleiding)

- bekijk de aandachtspunten bij stap 1 t/m 4 uit het stappenplan
- wat zijn de drie belangrijkste aandachtspunten voor jouw school / instelling?
- welke acties zijn nodig in jouw school / opleiding? Stel prioriteiten

Wissel uit in tweetallen en geef elkaar feedback en suggesties

25 minuten

Werkblad stap 1 t/m 4

Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4
Aandachtspunten			
Acties die nodig zijn			

Plenaire terugblik

- Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten bij stap 1 t/m 4?
- Welke acties zijn nodig? In VO en MBO

In school of in de opleiding

Gebruik van het stappenplan VO of MBO:

- Breng op de verschillende niveaus de aandachtspunten met elkaar in kaart?
In je team, vaksectie
- Voer samen de dialoog over welke acties nodig zijn en wat prioriteit heeft?

→ *Betrek alle lagen bij deze dialoog, op basis van hun verantwoordelijkheden*

→ *De rekendocent maakt het verschil. Zet in op professionalisering en samen leren.*

Wat neem je mee naar school of opleiding?

Vragen of meer informatie

a.clijesen@kpcgroep.nl

Veel succes . . .

